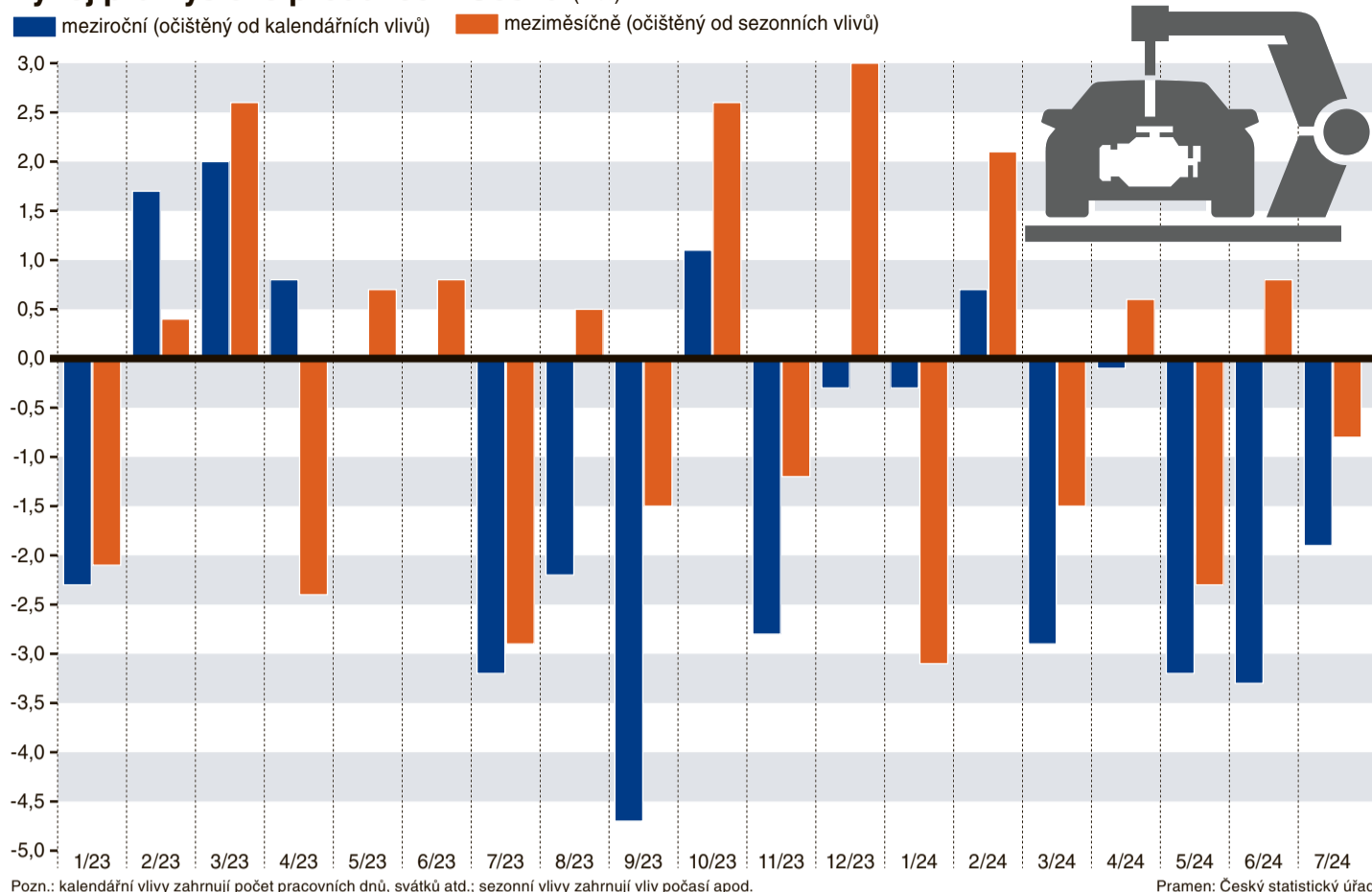

Jak se daří tuzemskému průmyslu

Vývoj průmyslové produkce v Česku (v %)

1,1%

má být podle ministerstva financí tempo růstu tuzemské ekonomiky za celý letošní rok.

-1,8%

O tolik nižší hodnotu měly nové zakázky letos v červnu oproti téměř měsíci loňského roku.

-2,2%

O tolik klesl oproti loňsku zpracovatelský průmysl.

-11,1%

představoval v červnu meziroční pokles v oboru těžby a dobývání.

Českému průmyslu se dýchá jen těžce

Dusí ho ceny energií i problémy Německa. Lépe jen tak nebude

Sabina Ali
redaktorka MF DNES

Drahá elektřina a plyn nadále trápí tuzemské firmy. Ceny sice nejsou tak vysoké jako bezprostředně po ruské invazi na Ukrajinu, ale zůstávají vysoko a podnikům zvyšují náklady. O to hůře se jim pak konkuruje zahraničním firmám.

„Předminulý týden jsme zasmluvnili energie na příští rok. Budeme platit dvouapůlnásobek cen, které byly před energetickou krizí. Tehdy tvořily energie asi deset procent našich nákladů, dnes to je zhruba čtvrtina celkových nákladů,“ vypočítává Petr Novosad ze Sklářny Harrachov.

Vratká pozice tuzemského průmyslu je vidět i na datech za celou ekonomiku, která pravidelně zveřejňuje Český statistický úřad. V červenci průmyslová produkce oproti loňsku klesla skoro o dvě procenta.

„Celková průmyslová výroba v Česku je dnes zhruba na stejné úrovni jako v roce 2017,“ komentuje červencová data hlavní ekonom poradenské společnosti Deloitte David Marek.

Podobně jako v uplynulých letech se pokles v červenci týkal hlavně energeticky náročných oborů, jako jsou výroba kovů, hutnictví či slévárství. „Všichni jsou v přezívacím módu. Dostáváme zakázky po firmách, které například v Německu krachují. Celé slévárství je na sestupu. Vidíme to i v Česku, problémy má třeba Kovosvit. Trh se od začátku roku neoživil,“ popisuje Peter Olžbut, který šéfuje obchodu ve Slévárnách Kuřim.

Netuší přitom, co má očekávat v dalších měsících. „Ani naši zákazníci to nevědí. Dodáváme do různých odvětví, všude je to o poklesu,“ líčí Olžbut.

V těžkém průmyslu jsou komodity, jako elektřina, ropa nebo plyn, nejen režijním nákladem, ale leckdy i základní surovinou pro výrobu. „Často vzývaná fotovoltaika těmto firmám pomůže v řádu jednotek procent, situaci však neřeší,“ uvádí šéf Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR Josef Jaroš.

Fotovoltaika nepomůže ani zmíněné společnosti Sklářny Harrachov. „Spočítal jsem, že do výroby bych potřeboval asi čtyři stovky malých elektráren. Zároveň by ale muselo svítit neustále. Soláry můžeme v provozu využít třeba na svícení, ale ne na tavení skla,“ vysvětlil Novosad.

Odras německých potíží

Alespoň mírné oživení oproti loňsku hlásí chemický průmysl. I ten ale s drahými energiemi bojuje. „Lze předpokládat, že bude pokračovat omezování některých chemických výrob a snižování jedné z největších předností českého chemického průmyslu, kterou je exportní výkonnost,“ uvedl Ivan Souček, ředitel Svazu chemického průmyslu ČR.

Německo provozy těžkého chemického průmyslu dokonce už zavírá. Podle ekonomů J&T Banky Petra Sklenáře totiž nedokážou konkurovat firmám například z USA. Plyn a elektřina v Evropě jsou několikanásobně dražší než v Spojených státech, jak upozornil.

Z Německa se problémy přelévají do Česka, protože sousední země je pro velkou část tuzemských firem významným obchodním partnerem. „Po covidové nízké, energetické

krizi, ukrajinském konfliktu a vysoké inflaci průmyslové podniky již pátý rok bojují s faktory, které mohou jen minimálně ovlivňovat. A ani teď se nemohou - s ohledem na pokles poptávky z Německa - obrázně řečeno nadechnout,“ shrnuje situaci Petr Kymlička, partner v poradenské skupině Moore.

Předsedkyně Ocelářské unie Marcela Kubalová upozorňuje, že pro oceláře jsou problémem mimo jiné klimatické cíle vytyčené Evropskou unií. „Potřebují ke své realizaci nové technologie, které jsou mnohdy pouze ve stadiu výzkumu,“ říká.

Vratká pozice českého průmyslu je vidět na datech za celou ekonomiku.

„Výroba surové oceli za druhé čtvrtletí letošního roku v Česku dosáhla 681 tisíc tun, což je proti loňsku pokles o více než 260 tisíc tun,“ podotýká.

Příští rok? Žádná sláva

Sklenář očekává, že ve zbytku letošního roku bude situace průmyslu stejná jako v posledních dvou letech. „To znamená vývoj, kdy výsledek bude blízko nuly. Průmyslová výroba jako celek se poslední dva roky moc nemění. Pod tím celkovým číslem se ale rozevírají nůžky mezi obory,“ vysvětluje.

Rozdíly mezi jednotlivými obory jsou docela výrazné. Zatímco řada

odvětví se lopotí v červených číslech, farmacii nebo automobilkám se daří. Výroba aut se dokonce podle Sklenáře v letošním roce dostala na historická maxima, byť konec druhého kvartálu už nebyl ideální. „Stále jsme ale na vyšší úrovni. Například ve srovnání s rokem 2017 jsme zhruba o třetinu výš,“ připomíná analytik.

Za dobré výsledky podle něj tuzemský automobilový průmysl vděčí tomu, že zdejší podniky nevsadily na elektromobilitu v takové míře jako sousední Německo. Tamní automobily se v poslední době potýkají s velkými problémy. Volkswagen se chystá propouštět, akcie BMW klesly na čtyřleté minimum.

Česko nicméně v tomto ohledu nemá vyhráno. Německé potíže se totiž časem promítnou do zdejšího prostředí. Mnoho tuzemských firem funguje bez dodavatelů.

Zachráni to domácnosti

Ekonom J&T Banky Sklenář očekává, že německý průmysl už brzy najde dno, od něhož se bude moct pomalu odrazet. „Část potíží v Německu se dořeší, eurozóna bude snižovat úroky. Pro rychlý obrát ale důvod nevidím,“ zmiňuje.

Na to, jak těžkými časy český průmysl prochází, se podle něj se situací v porovnání s okolními zeměmi vyrovnává ještě docela dobře. „Německo je v průmyslové výrobě fakticky sedm let v poklesu. Z toho vychází, že když máme stagnaci dva roky, tak je to ještě dobrý výsledek,“ dodává.

Aktuální výsledky tuzemského průmyslu jsou v souladu s prognózami ohledně celkového výkonu ekonomiky pro letošní rok. Ten ekonomové odhadují v okolí jednoho procenta. Ekonomiku mají letos táhnout hlavně útraty domácího sektoru.